

علوم سوم ابتدایی

فصل سیزدهم

هر کدام جای خود ۲

گروه های اصلی مهره داران

کره ی زمین خانه ی هزاران نوع جانور است. جانوران مهره دار ویژگی های گوناگونی دارند. برخی شش و برخی دیگر آب شش دارند. بعضی تخم گذار و بعضی بچه زا هستند. پوشش بدن جانوران با یک دیگر متفاوت است.

دانشمندان بر اساس این ویژگی ها، مهره داران را در ۵ گروه اصلی طبقه بندی کرده اند.

ماهی ها

دنیای زیر آب پر از ماهی های گوناگون و رنگارنگ است. ماهی با باله هایش در آب شنا می کند. او با حرکت دادن دم، خود را به جلو می راند.

بدن بیشتر ماهی ها از پولک پوشیده شده است. آن ها آب شش دارند و از هوای درون آب تنفس می کنند. ماهی ها تخم گذارند.

ماهی ها :

ماهی ها در رودخانه ها ، دریاها ، اقیانوس ها و حتی در یک تنگ کوچک می توانند زندگی کنند

برای تنفس آبشش دارند

بدنشان از پولک پوشیده شده است

پولک از بدن ماهی محافظت می کند

ماهی ها به کمک باله هایشان در آب شنا می کنند

دم ماهی ، باله ی بزرگی است که با حرکت آن به جلو می رود

ماهی ها تخم گذارند

سطح بدن ماهی ها لغزنده است تا راحت تر در آب شنا کند و از دست دشمنان نیز بگریزد

گروهی از ماهی ها گیاه خوار و گروهی دیگر گوشت خوار هستند.

شگفتی های آفرینش

در سواحل جنوبی کشورمان ماهی هایی زندگی می کنند که می توانند با باله های بزرگ خود از آب بیرون بیایند و مدتی در هوا بپرنند. در جنوب کشور به این نوع ماهی، «ماهی بالی» می گویند.

جمع آوری اطلاعات

ماهی ها چه غذاهایی می خورند؟

ماهی های بزرگ از ماهی های کوچک تغذیه می کنند و ماهی های کوچک از گیاهان موجود در آب

جمع آوری اطلاعات

ماهی ها چه غذاهایی می خورند؟

ماهی های بزرگ از ماهی های کوچک تغذیه می کنند و ماهی های کوچک از گیاهان موجود در آب

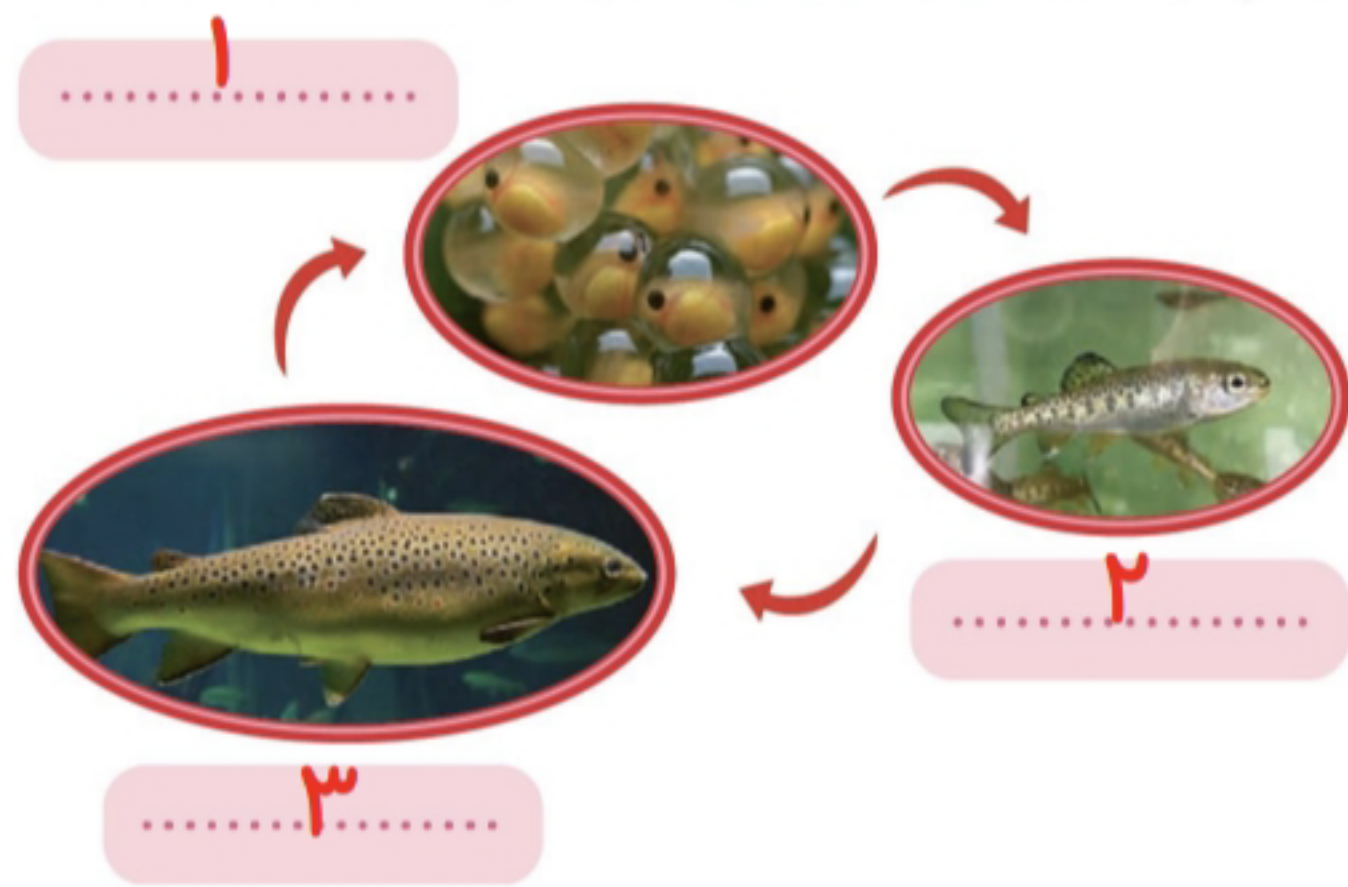

چرخه ی زندگی ماهی:

- ۱- ماهی درون آب تخم می گذارد.
- ۲- بچه ماهی ها از تخم خارج می شوند و در آب به دنبال غذا می گردند.
- ۳- بچه ماهی ها در آب رشد می کنند. برخی ماهی ها می توانند تا هزار تخم در سال بگذارند.

شکل زیر، چرخه ی زندگی ماهی ها را نشان می دهد. جمله های زیر را بخوانید. هر جمله مربوط به کدام تصویر است؟ شماره ی آن را در محل مشخص شده بنویسید.

دوزیستان

احمد و خانواده اش برای آشنایی بیشتر با طبیعت، به گردش رفته بودند. احمد تعدادی تخم ریز در آب دید. او مقداری از آب را درون لیوانی ریخت. سپس چند تخم را با احتیاط درون لیوان قرار داد و روز بعد با خود به کلاس آورد. دوستانش تخم ها را مشاهده کردند و گفتند:

این ها تخم ماهی هستند.

احمد گفت:

ولی من در آب ماهی ندیدم. موقع غروب سر و صدای قورباغه ها را می شنیدم.

معلم گفت:

مشاهده های خوبی انجام دادی. این ها تخم های قورباغه هستند. قورباغه ها هم مثل ماهی ها در آب تخم می گذارند. بیا ببینیم با هم چرخه ی زندگی قورباغه را که یک دوزیست است، ببینیم.

چرخه ی زندگی دوزیستان

شکل زیر، چرخه ی زندگی قورباغه را نشان می دهد. جمله های زیر را بخوانید. هر جمله مربوط به کدام تصویر است؟ شماره ی آن را در محل مشخص شده بنویسید.

- ۱- قورباغه ها داخل آب تخم می گذارند.
- ۲- بچه قورباغه ها در آغاز، مانند ماهی ها درون آب زندگی می کنند و با آب شش نفس می کشند. آن ها برای شنا کردن از دم بلند خود استفاده می کنند.
- ۳- با بزرگ شدن بچه قورباغه، دست ها و پاهایش ظاهر می شوند و رشد می کنند. آب شش ها نیز از بین می روند و به جای آن ها شش ها ساخته می شوند.
- ۴- پس از این تغییرات، قورباغه ها که حالا دیگر بزرگ شده اند، می توانند در خشکی و نزدیک آب زندگی کنند. قورباغه ها پوست برهنه و لغزنده ای دارند.

